

Absurd

Í einum av mínum meira skemtiligu søgum skrivað onkuntíð síðst í sekstiárunum stendur hetta brotið at lesa, (søgan snýr seg um ein politiskan valfund):

»Tann fyrst, ið fekk orðið, var Bartal á Heimabeiti.

»Hvør fuglur syngur við sínum nevi, segði Bartal, soleiðis syngur eisini maðurin sum barkakýlið er til, og royndirnar vísa so staðiliga, at tann, ið er raskastur oman fyri hálsvølin, er sum ein dravlorkut kráka niðan fyri beltíð. Tak nú tjóðveldismenninar. Driftlingarnar eru ógligar, teir vena seg sum ringastu barnakonur, og tú ívast ikki í, at burðurin, tá ið hann eina ferð kemur, verður í minsta lagi fimlingar á stódd við Eidis-koll hvør, men tað slær ikki falskar mentir, og tá ið hetta endiliga sær dagsins ljós, ið hevur volt teimum so mikla þev, so er tað eitt morttílingsegg ikki størri enn eitt seyðasparl.

»Húðarskógvamentan, gól Einar, bærligasti unglingin í bygdini.

Men Bartal helt treystliga fram.

»Træ tognar, segði svin-ingurin, og teir mugu gjalda, ið ikki valda. Nú skal alt vera studningur til alt. Fær ein maður krim, skal hann hava studning til tað. Fer hann á seiðaberg ella at leita eftir reka, skal hann hava studning til tað, ja, nú skulu tey, gud hjálpi tú mær, hava studning fyrri at syngja ein sang. Tá ið fátaður maður verður ríkur, verður hann fananum líkur. Takið nú til dømis rithøvundarnar hjá okkum. Nú vilja teir eisini hava pengar fyrri at skriva, gremjingarnar hava verið nógv og eynkiligar. Tað var ikki gamalt, mínir kærur riddarar av prentsvertuni, tí hvussu nógv halda tit, teir fingi, ið skrivaðu »Sagnir og ævintýr«. Hvussu nógv mundi hann fáa, ið yrkti: »So hoppar hann Kajarmann«. Maður fær ikki

gongupokur av at sita á dintlinum ella árablóðrur av at halda um eitt pennaskaft. Smáir fuglar verpa smá egg, og bókur kunnu gera mannin blindan, so mikið er hent fyrr. At vera ónøgdur bara fyrri at vera ónøgdur er eftir mínum tykki ein last verri enn brennivínslastin. Ovfyllir tú bátin, dregur hann teg at grunni við sær. Tit kunnu damla eina løtu á kyrrindum, men kemur vestfallið á tykkum, hvat munar gripsborð. Tú kanst rópa so nógv á himmiríkið, at tú setur bitan í hálsin. Nú er nóg mikið rópt. Nú er tann stundin komin til handa, at vit siga, at nú skal einki henda meir. Vit hava teir sangir, vit skulu syngja. Vit hava tær bókur, vit hava fyrri neyðni. Alt gongur sum eftir ánni. Okkum nýtist ikki at gera nakað meir. Vit eru komin í ta lukkuligu stöðu, at alt verður sum gjørt av sær sjálvum. Vit kunnu fara í grøvina uttan nakrantið at rakna við. Kann nakar ynskja sær tað betur.

Lógvabrestir«.

Vitjað mentamálaráðið - men kortini ikki...

Hetta er skrivað síðst í seksti árunum ella kanska fyrst í sjeitiárunum, og tað er nú ikki so heilt lögið, tí ta var eg, um farast skal eftir Rithøvundabókini, formaður í Føroya Rithøvundafelag, frá 1968-1975, t.v.s. í sjei ár, og tað man vera haðani, eg havði heintað mína vitan um slíkar forvitnisligar materiir.

Tað er synd at siga, at tað kom nakað burtur úr míni fornanstíð, Rithøvundafelagnum og tess limum at bat-a, har kom nevnliga einki burtúr í so máta, null, hóast vit stríddust óført. Vit vóru av teirri fatan, at tað var nyttuleyst at droyma um privatar sponsorar og vóru komin til ta klettastøstu sannføring, at skuldu bókmentirnar og tess skapandi kreftir hava hjálp, (og tað

máttu tær og tað mugu tær hava, um tær yvirhøvur skulu hóra undan pening-aliga), so mátti tað verað gjøgnum tað almenna, og tað almenna var fyrri okkara viðkomandi Mentamálaráðið, so tað galt um at fáa samstarv við hetta ráð og hartil gott samstarv, og tað royndu vit so, og tað dúgliga, t.d. góvu vit út eitt rit, vit róptu Leikrit, tað kom út regluliga og nokkso leingi. Arni Joensen, stjóri á Skipafelagnum, umboðaði sjónleikin og eg umboðaði bókmentirna og skrivaði manga greinina fyrri at breiða út upplýsing um okkara trøngu víðurskifti til alt Føroya fólk - ikki minst til Mentamálaráðið. Vit góvu út »Alit í mentunarmálum«, sum vit ætlaðu hetta ráð skuldi taka stöðu til og ar-beiða útfrá, men tað var sum at droyma, tað var sum í bókunum hjá Kafka, eitt nú »Prosessin« og »Slottið«, eitt mentamálaráð var har og var kortini ikki har, vit skrivaðu til tað, men fingi einki svar, vit stúkku inn á gólvið og høvdu fundir við teimum, og tey vóru ómetliga blíð og tosaðu ein hóp um skyldskap og slektir, men einki um okkara hjartamál, og í somu løtu vit vóru farin út um gáttina, vóru vit gloymd, fullkomiliga gloymd. Vit høvdu verið hjá Mentamálaráðnum og høvdu kortini ikki verið har.

Vit eru føroyingar...

Hesa talu havi eg skrivað á teldu, og tað, sum har verður skrivað, skal jú hava eitt heitið á básinum, og eg gav tí heilt spontant heitið »absurd«, just tí at okkara víðurskifti við Mentamálaráðið var absurd, var sum ein dreymur, har tú aldrin kemur á mál, hóast tú heldur teg vera komin hagar. Vit høvdu alla grund til at vera vónarrík og hjartskygd, tí vit høvdu jú høyr í talum, ikki minst festtalum, hvussu høgt tey elskaðu sítt móð-

